

De vaste commissie voor Financiën heeft op 18 september 2017 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over zijn brief van 30 juni 2017 met de Kabinetsreactie op het mid-term review actieplan kapitaalmarktunie en over de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken van 1 september 2017 met het BNC-fiche over het EU-voorstel voor een Verordening Pan-Europese Persoonlijke Pensioenproduct (PEPP) COM (2017) 343 (Kamerstukken 22 112, nrs. 2362 en 2384).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De waarnemend griffier van de commissie,
Tielens-Tripels

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

Kabinetsreactie mid-term review actieplan kapitaalmarktunie

De leden van de VVD-fractie hebben eerder aangegeven het doel van het actieplan kapitaalmarktunie te steunen. Deze leden hebben nog een aantal vragen en opmerkingen over de kabinetsreactie op de mid-term review van het actieplan kapitaalmarktunie.

Het actieplan moet zorgen voor meer financieringsmogelijkheden voor het bedrijfsleven en vooral het mkb. Het actieplan moet echter geen duizenddingendoekje worden. Hoe voorkomt de Minister dat dit gebeurt? De kapitaalmarktunie kan belemmeringen wegnemen. Het hoofddoel moet zijn dat het mkb meer en makkelijker financiering kan krijgen. De aandacht moet vooral gericht zijn op «quick wins» en dus regels en belemmeringen wegnemen.

Er zijn in het kader van de kapitaalmarktunie inmiddels politieke akkoorden gesloten over onder meer de voorstellen voor simpele, transparante en gestandaardiseerde securitisaties en over de prospectusverordening. Wat is daarvan de actuele stand van zaken zowel qua inhoud als procedure, zo vragen deze leden.

Eén van de nieuwe acties is het versterken van de effectiviteit van het toezichtraamwerk (European Supervisory Authorities; ESA's). Dat klinkt natuurlijk mooi, maar wat zijn de gevolgen hiervan? Wat betekent dat voor de rol van de Nederlandse toezichthouder c.q. de toezichtkosten?

De leden van de VVD-fractie lezen in de brief dat om het leiderschap van de EU op het gebied van duurzaamheid te verstevigen een actie op duurzame financiering wordt overwogen. Sinds wanneer is het verstevigen van het leiderschap van de EU een doel op zich?

De leden van de VVD-fractie lezen voorts in de brief dat het kabinet kritisch is ten aanzien van een EU-raamwerk voor FinTech-vergunningen en paspoorten in generieke zin. Waarom is het kabinet daar kritisch over? De voornoemde leden vinden het belangrijk dat de regelgeving ruimte geeft voor innovatie, diversiteit en nieuwe toetreders. Hoe zou het voorstel van de Europese Commissie (EC) daar aan kunnen bijdragen? Hoe zou het voorstel kunnen bijdragen aan meer proportionaliteit in de EU-regelgeving? Deze leden vragen hoe het kabinet deze zaken dan op een andere manier vorm zal geven en/of adresseren?

BNC-fiche Verordening Pan-Europese Persoonlijke Pensioenproduct (PEPP)

De leden van de VVD-fractie vinden het goed dat het kabinet uiterst kritisch is ten aanzien van de Verordening Pan-Europese Persoonlijke Pensioenproduct (PEPP). De Kamer heeft eerder het kabinet verzocht zich in de Europese onderhandelingsgremia uit te spreken tegen een raamwerk voor Europese persoonlijke pensioenproducten in de derde pijler, zie de motie Lodders/Omtzigt over geen raamwerk voor Europese persoonlijke pensioenproducten (21 501-07-1435). Wat heeft het kabinet naar aanleiding van deze motie gedaan?

De leden van de VVD-fractie zijn namelijk van mening dat pensioenregeling een nationale aangelegenheid is. Deze leden zijn dan ook geen voorstander van een raamwerk voor een PEPP in de derde pijler. Zij hebben nog wel enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de VVD-fractie erkennen dat er aanzienlijke verschillen zijn tussen de pensioenstelsels in verschillende landen en dat dit het grensoverschrijdende aanbod en de meeneembaarheid van persoonlijke pensioenproducten niet bevordert. Zij geloven echter niet dat een PEPP-kader dit kan oplossen zonder de nationale zeggenschap over de pensioenen aan te tasten.

In het BNC-fiche wordt gesproken over een «minimale overdracht» van soevereiniteit naar de EU. Welke overdracht vindt er plaats? Waarom is er gekozen voor een «verordening», de meest zware vorm van EU-regelgeving met directe werking? Waarom is er bij dit onderwerp niet gekozen voor meerdere snelheden per lidstaat of een groep van lidstaten waar het pensioenstelsel nog niet goed geregeld is? Welke andere, minder vergaande oplossingen zijn er voor het geschetste probleem?

De leden van de VVD-fractie zijn tegen de aanbeveling van de EC om het PEPP te laten profiteren van dezelfde fiscale voordelen die gelden voor nationale pensioenproducten, ongeacht of het PEPP (volledig) aan de hiervoor gestelde voorwaarden voldoet. Fiscaliteit is een nationale bevoegdheid volgens deze leden. Het is goed te lezen dat Nederland de aanbeveling niet zal uitvoeren. Wat is de status van zo'n aanbeveling? In hoeverre kan hier precedentwerking vanuit gaan? In hoeverre kan dit zorgen voor een glijdende schaal? In hoeverre kan het straks zo zijn dat op basis van (Europees) recht in het kader van bijvoorbeeld de interne markt of op basis van gelijke behandeling een lidstaat alsnog uiteindelijk gedwongen wordt toch dezelfde fiscale voordelen toe te kennen? Wat is de verwachte budgettaire derving volgend uit een door de EC gewenste fiscale facilitering?

Voorts vragen deze leden in hoeverre de door de EC gewenste Europese «meeneembaarheid» van pensioenen leidt tot fiscaal shoppen, omdat deelnemers hun PEPP-pensioenproduct opbouwen op plekken waar dit fiscaal voordelig is en uitkeren op plekken waar dat fiscaal aantrekkelijk is? Kan er wel daadwerkelijk gesproken worden van een «aanbeveling» van de EC indien het niet opvolgen van hun aanbeveling leidt tot een fiscale vlucht? Zijn er al lidstaten die aangegeven hebben of waarvan indicaties zijn ontvangen dat zij de fiscale aanbeveling van de EC zullen opvolgen?

Kan de Minister aangeven welke lidstaten reeds een fiscale facilitering van de derde pijler pensioenproducten kennen? Welke andere lidstaten kennen, zoals het kabinet beschrijft in het BNC-fiche rond de conserverende aanslag, beperkingen in het internationale meeneembaarheid van pensioenen?

Hoe wordt omgegaan met de verschillende pensioenleeftijden binnen de EU wanneer gebruik gemaakt wordt van het PEPP en een deelnemer migreert?

De leden van de VVD-fractie roemen het Nederlandse pensioenstelsel en vragen het kabinet uitgebreid toe te lichten wat de toegevoegde waarde van het PEPP is voor eventuele gebruikers en aanbieders in Nederland. Hoe verhouden de PEPP-kenmerken zich tot de bestaande persoonlijke pensioenproducten in Nederland?

De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat het voorstel geen invloed mag hebben op ons pensioensysteem in de tweede pijler in Nederland. Welke invloed kan dit voorstel hebben? Hoe grijpt dit voorstel in op het bestaande tweede pijlerstelsel in Nederland? In Nederland zijn er duidelijke afspraken over de taakafbakening en marktordening. Wat betekenen de bepalingen in het voorstel voor die taakafbakening? Wat is

de invloed van het PEPP op de Nederlandse markt van de derde pijlerpensioenproducten? In hoeverre is dit wenselijk?

De leden van de VVD-fractie lezen in het BNC-fiche dat de aanbieders, consumenten en consumentenorganisaties de ontwikkeling van een simpel en transparant product steunen. Om welke aanbieders en organisaties gaat het? Hoe weet men dat consumenten dit steunen? Hoe zit dat met de aanbieders, consumenten en consumentenorganisaties in Nederland?

Is er een kwalificerende meerderheid van stemmen aanwezig in de Raad om het voorliggende voorstel te blokkeren c.q. tegen te houden? Hoe zit het met de meerderheden voor de wijzigingen die het kabinet aangeeft door te kunnen voeren? Graag een indicatie van het krachtenveld per onderwerp c.q. voorgestelde aanpassing.

In de verordening wordt gesproken over het harmoniseren van enkele kernkenmerken van het PEPP die niet aan specifieke nationale regels worden onderworpen. Kan het kabinet concreet benoemen welke kernkenmerken dit betreft? Verwacht de Minister dat de harmonisatie van deze kernkenmerken van het PEPP-kader afdoende zijn om het PEPP in alle lidstaten te laten functioneren? Zo nee, waarom niet? Kan de lijst met kernkenmerken op een later moment verder worden uitgebreid? Zo ja, wat is hier de procedure voor? Hoe wordt de transparantie en de simpliciteit van het PEPP gewaarborgd? Wat is de rol van de nationale toezichthouder bij het PEPP?

Gezien het feit dat alle EU-lidstaten al zelf pensioenproducten aanbieden, zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd naar de schattingen hoeveel mensen gebruik zouden maken van een PEPP als deze wordt geïntroduceerd. Hoeveel van hen spaarden daarvoor nog niet via een nationaal derde pijlerpensioenproduct? Hoeveel Nederlanders zullen naar schatting gebruik maken van een PEPP en hoeveel van hen maakt nu geen gebruik van een derde pijlerpensioenproduct? Waarom is het sparen via een Europees derde pijlerproduct te prefereren boven een nationaal pensioenproduct of via een traditionele vorm van sparen zoals een spaarrekening?

Waarom heeft de EC niet overwogen om «best practices» op het gebied van pensioenproducten uit te wisselen binnen de lidstaten van de Europese Unie om zo effectieve en efficiënte nationale pensioenproducten te stimuleren in plaats van het introduceren van een nieuw product?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op de mid-term review van het actieplan kapitaalmarktunie en het BNC-fiche inzake de verordening PEPP.

Kabinetsreactie mid-term review actieplan kapitaalmarktunie

Met betrekking tot de kapitaalmarktunie zouden de leden van de CDA-fractie graag begrijpen wat het voorstel rond de niet-presterende leningen inhoudt. Natuurlijk zijn er maatregelen nodig om niet-presterende leningen van de balans te halen. Maar die maatregel is niet zozeer de verhandelbaarheid maar het afschrijven en het nemen van verliezen, vooral in Italië. Kan de Minister aangeven hoe het probleem van de niet-presterende leningen opgelost gaat worden en wie dat gaat betalen?

BNC-fiche Verordening Pan-Europese Persoonlijke Pensioenproduct (PEPP)

De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat het zeer ongewenst is als er Europese pensioenproducten komen, omdat het pensioen een nationale aangelegenheid is.

Zij zien het PEPP als een volgende stap op weg naar een pensioenunie. Immers wordt dan bij meerderheid van stemmen (eventueel zonder Nederland) besloten dat er een geharmoniseerd pensioenproduct wordt ingevoerd, dat door «institutions for occupational retirement provisions» (zoals ondernemingspensioenfondsen) uitgevoerd kan worden. Verder begrijpen deze leden het BNC-fiche van het kabinet ook gewoon niet goed. De rechtsbasis zou artikel 114 van het werkingsverdrag zijn. Maar pensioen is in Nederland sociale zekerheid, geen markt. Deelt het kabinet dat op deze rechtsbasis geen uniform Europees pensioenstelsel of een begin daarvan ingevoerd kan worden?

Verder stapt het kabinet heel gemakkelijk over het subsidiariteits- en proportionaliteitsbeginsel. Immers, indien je de meeneembaarheid van een pensioen naar een andere lidstaat al wenselijk vindt, waarom moet het dan een Europees geharmoniseerd product zijn? Meeneembaarheid dient geregeld te worden onder de portabiliteitsrichtlijn. Maar hier wordt een Europees pensioenstelsel voorgesteld voor een relatief kleine groep. Die groep zal het pensioen sowieso lange tijd niet kunnen meenemen omdat de fiscale stelsels tussen de lidstaten zeer verschillend zijn. Voor die groep is dit daarom ook geen oplossing. Eigenlijk zien de leden van de CDA-fractie in zijn geheel niet voor welk probleem deze verordening wel een oplossing zou zijn. Zij dagen de Minister uit dat probleem te beschrijven.

Indien het voorstel een oplossing is voor te kleine pensioenreserves in Zuid-Europese landen, dan geven deze leden het kabinet in overweging aan te dringen op aanpassing van de nationale stelsels aldaar. Kan de Minister hierop reageren?

Het kabinet beschrijft in het BNC-fiche ook dat de verplichtstelling aan bedrijfstakpensioenfondsen in gevaar kan komen, omdat pensioenfondsen het Europese pensioenproduct mogen aanbieden. Deelt de Minister de mening dat dit onacceptabel is en dat de verordening nooit mag leiden tot het in gevaar brengen van de verplichtstelling? Als de verordening zou worden aangenomen mag het aanbieden van een Europees pensioenproduct niet belemmerd worden door nationale voorschriften. Kan de Minister aangeven welke nationale regels dan niet meer toegepast hoeven te worden?

De leden van de CDA-fractie verzoeken de Minister de Kamer te informeren welke mogelijkheden er zijn dit voorstel tegen te houden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

Kabinetsreactie mid-term review actieplan kapitaalmarktunie

De leden van de D66-fractie hebben met betrekking tot de mid-term review van het actieplan kapitaalmarktunie nog een aantal vragen. In hoeverre acht het kabinet de doelen die eerder in het actieplan zijn verwoord haalbaar of zelfs al gehaald, bijvoorbeeld het verbeteren van de beschikbaarheid van kapitaal? De leden van de D66-fractie missen een (uitgebreide) kwantitatieve onderbouwing van de mid-term review. Kan het kabinet toelichten in hoeverre een toename van de beschikbaarheid van kapitaal voor Nederlandse (mkb-)bedrijven merkbaar is ten gevolge van het actieplan kapitaalmarktunie? In hoeverre zijn transactiekosten voor het investeren in Nederlandse bedrijven verlaagd? Met betrekking tot securitisaties vragen de leden van de D66-fractie in hoeverre er nu

daadwerkelijk vooruitgang op dit dossier te verwachten valt. Kan het kabinet dit toelichten?

De leden van de D66-fractie hebben nog twee vragen met betrekking tot de niet-presterende leningen. Het kabinet geeft aan dat, omdat de problematiek rondom niet-presterende leningen geconcentreerd is in een aantal lidstaten, vooral een nationale aanpak nodig is. In hoeverre is er juist omdat de kapitaalmarkt meer verweven raakt kans op spillover naar andere lidstaten via internationale banken? In hoeverre is het voor lidstaten waar de problematiek het grootst is voldoende mogelijk om zelfstandig deze problematiek aan te pakken? Is er via die weg kans op spillover naar andere lidstaten?

BNC-fiche Verordening Pan-Europese Persoonlijke Pensioenproduct (PEPP)

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de documenten aangaande het PEPP. Deze leden zien belangrijke lacunes in het pensioen-aanbod in verschillende lidstaten van de Europese Unie. Welke mogelijkheden ziet het kabinet om kennis over de tweede pijlerspaarproducten die in Nederland en andere Europese lidstaten is opgedaan, te delen met andere lidstaten? De leden van de D66-fractie menen te lezen in de brief dat het voorstel van de EC een verplichting voor PEPP-aanbieders behelst om in alle lidstaten actief te worden, binnen drie jaar. Klopt dit? Wat betekent dit voor het te verwachten aantal aanbieders? Waarom heeft de EC gekozen voor deze eis? Kan het kabinet erop aandringen deze eis, waar mogelijk, aan te passen zodat het aantrekkelijk blijft ook voor Nederlandse aanbieders een PEPP aan te bieden?

De leden van de D66-fractie lezen dat het kabinet de aanbeveling van de EC voor het uniformeren van de fiscale behandeling van PEPP's niet heeft overgenomen. Wat voor gevolgen heeft dit voor de toegang van PEPP's tot de Nederlandse markt? Kan dit een reden zijn voor aanbieders hier niet actief te worden en daarmee de keuzes van Nederlandse pensioenopbouwers te beperken? Zonder vooruit te lopen op het wel of niet willen accommoderen van PEPP's in de fiscale behandeling willen de leden van de D66-fractie graag meer informatie over welke aanpassingen vanuit de EC gezien, wenselijk zouden zijn. Welke gevolgen zou het wél aanpassen van de Nederlandse fiscale regels om PEPP's beter te accommoderen hebben? Kan het kabinet toelichten welke aanpassingen nodig zijn, wat daarvan de budgettaire gevolgen zijn en waarom het kabinet er voor kiest de aanpassing als niet-wenselijk te beschouwen?

De leden van de D66-fractie vragen voorts wat de gevolgen van deze verordening zijn voor de taakafbakening in Nederland. Als deze leden het goed begrijpen ontstaat voor IORP's de mogelijkheid met een PEPP actief te worden op de markt voor individuele pensioenproducten. Welke gevolgen heeft deze verordening voor de taakafbakening in de Nederlandse pensioensector?

De leden van de D66-fractie lezen in de brief dat het kabinet vraagtekens zet bij de geringe mogelijkheid voor deelnemers tot het herzien van de beleggingsstrategie en het moeilijk kunnen overstappen. Hoe verhoudt zich dat tot het bestaande Nederlandse pensioenstelsel in de tweede pijler? Zet het kabinet dezelfde vraagtekens bij de onmogelijkheid tot overstappen in de tweede pijler in Nederland en de zeer geringe directe invloed van deelnemers op de beleggingsstrategie? Met betrekking tot het PEPP zijn de leden van de D66-fractie inderdaad overtuigd dat extra keuzevrijheid een goede toevoeging is. Kan het kabinet zich er voor

inzetten dat deelnemers aan een PEPP bij het aanvangen van de uitkeringsfase een shoprecht krijgen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GL

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie mid-term review actieplan kapitaalmarktunie en van het BNC-fiche verordening PEPP. Deze leden hebben daarover nog enkele vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen aan de Minister of het klopt dat de fiscale facilitering wordt overgelaten aan de lidstaten, dat voor elke PEPP het lokale regime geldt en dat burgers daardoor worden geconfronteerd met verschillende fiscale regimes. Tevens vragen deze leden of dit kan leiden tot strategisch gedrag, bijvoorbeeld doordat burgers aftrek kunnen genieten in lidstaat A en tegelijkertijd een onbelaste uitkering genieten in lidstaat B. Als dit inderdaad het geval is, vragen deze leden of de Minister dergelijk strategisch gedrag een probleem vindt en wat hij er aan gaat doen om dit te voorkomen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de verordening PEPP en hebben grote zorgen hierover.

De leden van de SP-fractie zijn niet te spreken over het aanvullende Europese raamwerk aangaande individuele pensioenproducten. Deze leden merken op dat het geld in de pensioenfondsen uitgesteld loon van mensen is, bedoeld voor de oude dag en dat de garantie op pensioen wanneer die oude dag is aangebroken voorop moet staan. Verder menen deze leden dat nieuwe producten een fijn speeltje kunnen zijn van aanbieders, maar dat consumenten de gevolgen maar moeizaam kunnen overzien. De Minister schetst echter een situatie waarin het makkelijker is over te stappen tussen aanbieders van PEPP's voor consumenten. De vraag die altijd gesteld moet worden in dit soort gevallen is: wiens belang dient dit voorstel? Uit de aanhef van de brief wordt al duidelijk dat de EC nadrukkelijk zegt dat de consument beschermd wordt. Flexibiliteit wordt gegarandeerd om maatwerk te kunnen garanderen. Deze formulering legt bloot dat dit voorstel een verdere liberalisering van de pensioenmarkt is, terwijl nu juist een verdere regulering nodig is na tien jaar kredietcrisis. Een consument is individueel altijd weerloos tegen de professioneel opererende pensioenaanbieder. Verdere collectivisering en stabilisering is gewenst in deze sterk volatiele markt. In de verdere uitwerking van het voorstel zien de leden van de SP-fractie een duidelijke positionering ten aanzien van marktwerking in deze sector en de drang tot standaardisering. Gezien de ervaring van dit soort maatregelen in andere sectoren kunnen zij alleen maar waarschuwen voor de desastreuze gevolgen van dit soort maatregelen.

De voornoemde leden delen de bezorgdheid van het kabinet aangaande de beperkte meerwaarde van het PEPP.

Hoe komt de Minister tot vier alternatieve beleggingsstrategieën waar de consument uit kan kiezen, zo vragen de leden van de SP-fractie. Wie controleert of dit gebeurt en of dit betrouwbare informatie is? Ook willen deze leden weten wie controleert of het Key Information Document is gebaseerd op reële data. Bij wie ligt de bevoegdheid deze informatie te corrigeren indien nodig?

Is de Minister op de hoogte van het feit dat het aanbod van distributie aan derden kan leiden tot grotere risico's in de pensioenmarkt, zo vragen de leden van de SP-fractie. Zo ja, wat gaat de Minister daar tegen doen? Zo nee, kan de Minister dit toelichten?

De leden van de SP-fractie vragen de Minister de negatieve gevolgen op te noemen die het vergroten van concurrentie tussen aanbieders veroorzaakt. Kent de Minister positieve voorbeelden van sectoren waar het vergroten van concurrentie heeft geleid tot lagere prijzen? Zo ja, heeft dit de markt stabiel gemaakt?

De leden van de SP-fractie vragen de Minister of hij het PEPP te verenigen vindt met de beginselen van de kapitaalmarktunie. Is de motivering van dergelijke beginselen genoeg terug te vinden in het voorstel? Zo nee, wat mist de Minister? Kan de Minister een gemotiveerde fundering bieden voor een dergelijk voorstel?

Voorts vragen deze leden of de Minister kan aangeven of de gebreken in de motivering slechts technisch van aard zijn. Kan de Minister motiveren waarom dit voorstel principieel niet past binnen onze landelijke pensioenwetgeving?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van 50PLUS

De leden van de fractie van 50PLUS zijn verheugd te lezen dat de EC zich inzet voor goede ouderdomsvoorzieningen voor alle Europeanen. Ook zien zij dat het voorstel voordelen kan bieden op het gebied van het vergemakkelijken van grensoverschrijdende arbeid, het aantrekken van kapitaal en het versterken van de markt voor pensioenproducten in de derde pijler. Dat laatste vooral in de andere Europese lidstaten, want Nederland beschikt al over een volwassen markt voor derde pijlerpensioenproducten. Desalniettemin beseffen zij dat het PEPP waardevol kan zijn, vooral voor groepen en EU-lidstaten die nu nog niet of nauwelijks sparen voor de oude dag.

Het is voor de leden van de fractie van 50PLUS van doorslaggevend belang dat de scope van het voorstel beperkt blijft tot de derde pijler en op geen enkele wijze zal leiden tot gehele of gedeeltelijke vervanging van de eerste of de tweede pijler. Deze leden delen de inzet van het kabinet dat het voorstel geen fiscale component kan bevatten. De EC geeft zelf ook aan niet te willen ingrijpen in de nationale stelsels, maar heeft tegelijk met de verordening wel een aanbeveling uitgebracht inzake de fiscale behandeling van persoonlijke pensioenproducten, waaronder het PEPP. Dergelijke aanbevelingen voeden de zorg dat fiscale harmonisatie van de derde pijler toch een einddoel is van de EC, met mogelijke maar op dit moment nog onvoorziene gevolgen voor de tweede pijler. De fiscale behandeling van tweede én derde pijlerpensioenproducten beschouwen deze leden als een nationale competentie en dat moet absoluut zo blijven.

Het aanbieden van het PEPP door pensioenfondsen wijzen de leden van de 50PLUS-fractie niet direct af, omdat een zo breed mogelijk aanbod in het belang is van de consument. De Nederlandse pensioensector is goed ontwikkeld en kan in eerlijke concurrentie met andere productaanbieders niet alleen bijdragen aan een beter aanbod, vooral in andere EU-lidstaten, maar ook aan een sterke(re) positionering van de Nederlandse instellingen op een grote interne EU-markt voor pensioenproducten. Er zijn echter ook risico's verbonden aan het aanbieden van het PEPP door pensioenfondsen en het raakt de taakafbakening zoals de voornoemde leden dat op nationaal niveau met elkaar hebben afgesproken. Het is niet duidelijk op welke onderdelen het voorstel de taakafbakening raakt of kan

raken. Het kabinet geeft aan dat «een verruiming van de uitvoeringsmogelijkheden van pensioenfondsen risico's met zich meebrengt voor de houdbaarheid van de huidige verplichtstelling aan bedrijfstakpensioenfondsen.» Kan het kabinet een overzicht geven van deze risico's? Kan het kabinet tevens aangeven of, en zo ja op welke wijze deze risico's beheerst zouden kunnen worden? Voor de leden van de fractie van 50PLUS is het uiteraard van groot belang dat de verplichtstelling niet in gevaar wordt gebracht.

II Reactie van de Minister